

REFERAT FRA MØTE I ØKONOMIFORUM

Dato: 04.09.2025

Sted: TEAMS – digitalt møte

Tid: Kl. 09.00 – 11.30

Møteleder: Hilde Bolsønes, Møre og Romsdal fylkeskommune

Til stede: Hilde Bolsønes – FRAM M&R fk, Torunn Ouff Olsen – Vestfold fk, Heidi Ulfsten – Vestfold fk, René Osaland Muis – Kolumbus (delvis), Norunn Hilde Løland – Skyss, Christoph Bierbaum – Skyss, Thelma Aikio – Snelandia Finnmark fk, Terje Magnussen – Svipper Troms fk, Frode Sander Haug – Svipper Troms fk, Marit Synnøve Hind – Svipper Troms fk, Roar Ulen – AtB, Vegard Bakken – Innlandstrafikk, Harald Eide – AKT, Elisabeth H. Berge, Kollektivtrafikkforeningen (*referent*)

Deltagere fra Kontraktskomiteen og Kollektivtrafikkforeningen under sak 1.

Dagsorden - agenda:

VELKOMMEN ved Hilde Bolsønes, leder av Økonomiforum

Torunn Ouff Olsen ny nestleder i Økonomiforum!

Takk til Stig Kristiansen som har hatt sin siste arbeidsdag i Brakar.

Utkast til oppdatering av indeksveileder og veileder for produksjonsendringer utarbeidet av Kollektivtrafikkforeningen og NHO Transport - Intern diskusjon før vi alle er klare for å sende inn høringsbrev, svarfrist 15. september.

Kontraktskomiteen var invitert inn for felles diskusjon på oppdragsgiversiden med formål om å reise spørsmål, innspill og avveginger til de to nye veiledningene.

Diskusjonspunkter:

- Det var bred enighet om at kvartalsvis indeksregulering er mest praktisk og gir en god balanse mellom risiko for operatør og forutsigbarhet for fylkeskommunene, selv om noen operatører ønsker månedlig og samtidig regulering. Flere påpekte at samtidig regulering gir utfordringer for budsjettering i fylkeskommunene.
- Det ble diskutert at det er viktig å presisere i høringsvar at kvartalsvis og etterskuddsvis regulering er anbefalt fra kollektivselskapenes side, men at det er dissens på dette punktet.

- Flere delte erfaringer med overgang fra årlig til hyppigere regulering, og at dette gir mer administrativt arbeid, men også bedre risikofordeling og mer treffsikker kompensasjon for operatør.
- Når det gjelder veileder for produksjonsendringer, var det diskusjon om differensierte priser (f.eks. rush/ikke-rush) og hvordan dette kan gi mer treffsikker kostnadskompensasjon, men også økt kompleksitet. Flere har tidligere hatt slike modeller, men gått bort fra dem, og det ble etterlyst mer erfaringsdeling om hvorfor.
- Det var enighet om at dialog mellom oppdragsgiver og operatør er viktig for å finne gode løsninger ved produksjonsjusteringer, og at for mye rigiditet i kontraktene kan være uheldig.
- Spørsmålet om kompensasjon ved uttak/innsett av vogner ble diskutert, og det er ulike modeller i bruk (prosenttabell, faktisk kostnad). Det er usikkerhet rundt hvilken modell som gir best balanse, og det ble etterlyst felles anbefaling fra bransjen.
- Det ble understreket at veilederne bør være levende dokumenter som evalueres og justeres jevnlig, og at de er viktige verktøy selv om de ikke alltid følges fra A til Å.

Vurdering av tilskuddsordning for langdistansebuss v/Hanne Dybwik, Jernbanedirektoratet

Orientering rundt status i arbeid tilskuddsordning i langdistanse buss, både kommersielle og fylkeskommunale bussruter uten tog, etter oppdrag fra Samferdselsdepartementet.

- Det er utarbeidet flere modeller for tilskudd, blant annet produksjonstilskudd per avgang, samarbeidstilskudd mellom fylker, passasjerstilskudd, takstsamarbeid, integrering i togtrafikkpakker og kompensasjon for avgifter.
- Målet er å stimulere til flere og mer likeverdige miljøvennlige kollektivtilbud for lange reiser, både ved å opprettholde eksisterende og stimulere til nye tilbud.
 - Det er utfordringer knyttet til balansen mellom statlig styring og operatørenes handlingsrom, samt om én modell skal gjelde hele landet eller om det bør være skreddersydde løsninger.

Rapporten sendes på høring, og det oppfordres til at fylkeskommunene gir innspill, da det er ulike behov og prioriteringer i landet.

Det anbefales videre utredning med mer detaljerte markedsanalyser før eventuell innføring av ordning.

Hildes KS-Hjørne

- KS har satt ned to arbeidsgrupper knyttet til fylkeskommunal kollektivtransport:
 - Én gruppe ser på kostnadsvekst og rammevilkår, med rapportfrist 1. oktober. Denne gruppen samler inn data fra alle fylkeskommuner og skal levere innspill til samferdselssjefkollegiet, med mål om å styrke KS' posisjon i statsbudsjettprosessen.
- TØI har kontaktet kollektivselskapene for å delta i et forskningsprosjekt om økonomiske utfordringer i norsk kollektivtransport, med søknadsfrist 24. september.
- En annen arbeidsgruppe er opprettet etter initiativ fra fylkesordførerkollegiet, med fokus på bedre styringsdata for fylkeskommunale tjenester, spesielt kollektiv,

fylkesvei og videregående opplæring. Gruppen skal kartlegge datakilder og vurdere muligheter for gjenbruk og sentralisering av rapportering.

- SSB har fått finansiering til å knytte direkte integrasjon til Entur, noe som på sikt kan forenkle rapportering av kollektivtransportstatistikk.
- Kollektivforum i regi av TØI arrangerer webinar mandag 15. september fra kl. 09.00 der tema er kollektivtransportens økonomi, Meld dere på her: [Kollektivtransportens økonomi - Kollektivforum](#)

Runde rundt bordet med fokus på

- Halvårsrapportering 2025
- Budsjettprosess 2026
- Endringer i rammeforhold

AKT:

- Billettinntektene har falt, hovedsakelig grunnet overgang til nytt digitalt billettsystem og tekniske problemer med billettmaskiner, som har ført til økt sniking. 1
- Det er 12 millioner kroner under budsjett på billettinntekter, men tiltak som økte gebyrer og mer kontroll har begynt å gi resultater, og august ser bedre ut. 2
- Kontrakts reguleringer har vært høyere, men store ruteendringer kommer først senere på året. 3
- Budsjettprosessen for 2026 pågår, og det ser ut til at fylkeskommunen vil opprettholde produksjonsnivået uten kutt i tilskudd

ATB:

- Miljøpakken i Trondheim har hatt kapasitetsutvidelse, og det har gitt økte billettinntekter og passasjertall; prognosen er positiv for året.
- Regionområdet hadde kutt før sommeren, men disse ble reversert etter politiske vedtak, og økonomien ligger nå rundt null.
- Budsjettprosessen for 2026 pågår, med krav om innsparing på 12–15 millioner kroner, og det jobbes med tiltak for å nå målet.
- Ingen store dramatiske endringer, men det er usikkerhet knyttet til kommende byanbud i 2029.

BRAKAR: Deltok ikke på møtet

FRAM MR FK:

- Prognostisert merforbruk på 28,4 millioner kroner for 2025, hovedsakelig grunnet høy indeks på ferge og lavere inntekter, spesielt fra utenlandske reisende som benytter rabattordninger.
- Testet sommertakst på ferje, men effekten var lavere enn forventet på grunn av feil i opptjeningsperioden og rabattbruk.
- For 2026 vurderes endringer i takstsystemet og det må kuttes i inntektsbudsjettet for båt på grunn av fortsatt inntektssvikt.
- Fylkeskommunen har varslet kutt på 80 millioner kroner neste år, noe som vil føre til betydelige kutt i ruteproduksjonen, særlig på ferje og båt.

- Nytt anbud på fylkesinterne båtsamband er premissgivende for budsjettet fremover.

INNLANDSTRAFIKK:

- Prognose viser et lite merforbruk, hovedsakelig grunnet økte kostnader på buss og mulig endring i takst for skoleskyss.
- Merforbruket er ikke stort, ca. 0,5 %.
- For økonomiplan 2026–2029 er det store behov, særlig på grunn av forlengelser og nye kontrakter på buss og taxi, med et estimert behov på ca. 160 millioner kroner de neste 4–5 årene.
- Hoveddelen av dette behovet kommer i 2027 på grunn av oppstart og forlengelse av kontrakter.
- Det er usikkert om de får midlene fra fylkeskommunen, og det kan bli nødvendig å øke inntekter eller kutte i ruteproduksjonen

KOLUMBUS: Deltok ikke under runden rundt bordet

REIS - NORDLAND FK: Deltok ikke under runden rundt bordet

RUTER: Deltok ikke under runden rundt bordet

SKYSS:

- Skyss rapporterte at de ligger an til et positivt resultat for året, hovedsakelig på grunn av gunstige indeksreguleringer for ferje og båt.
- De har utfordringer med billettinntekter: selv om de selger flere billetter og får inn mer penger, er budsjettet for billettinntekter ambisiøst og trolig uoppnåelig i år.
- Kunder utnytter rabatter, spesielt periodebilletter og reiserrabatt, noe som påvirker inntektene.
- For budsjett 2026 jobber de med å sammenstille tall og levere til politisk behandling, og de har laget et kunnskapsgrunnlag for prioritering som beskriver virkemidler på inntekts- og kostnadssiden.
- Kunnskapsgrunnlaget er utarbeidet kun for kollektivområdet i Skyss.
- De venter på videre politiske beslutninger om budsjettet.

SNELANDIA –

FINNMARK FK:

- Snelandia opplyste at de lander omtrent på budsjett for halvårsrapporten, uten store endringer i år.
- De har hatt utfordringer med bemanning, men har ansatt flere som starter i løpet av høsten, inkludert ny økonomirådgiver i oktober.
- Budsjettprosessen for 2026 er i gang, og den største endringen er overgang til bruttoavtale på sjø fra neste år.
- De planlegger ingen store endringer før de nye ansatte er på plass og har fått satt sitt preg på organisasjonen.
- De skal ha et stort budsjettmøte på seksjonsnivå for å trekke opp linjene videre.

SVIPPER - TROMS FK:

- Troms fylkeskommune opplyste at prognosen for 2025 tilsier balanse, med et lite mindreforbruk, men de rapporterer i balanse for å ha litt å gå på. 1
- Budsjettarbeidet for 2026 er i gang, og et første anslag viser behov for nesten 39 millioner mer sammenlignet med året før, men dette er et grovt estimat.
- Det har vært merinntekter på ferge og buss i noen områder, mens andre områder følger budsjett.
- De skal starte ny busskontrakt i Nord-Troms, som forventes å gi en betydelig økning i kostnadsnivået

VESTFOLD FK:

- Vestfold rapporterte at prognosen tilsier rundt 8 millioner i merforbruk for året, til tross for rutekutt og prisøkning på periodebilletter.
- Prisøkningen har ført til 11 % nedgang i den aktuelle kundegruppen.
- Et planlagt rutekutt 2 ble stoppet etter at det kom ekstra midler i revidert nasjonalbudsjett, og de håper å få 7,5 millioner tilført for å gå i balanse.
- Vestfold har hele fylket ute på anbud med oppstart i 2026, noe som gir en kostnadsvekst på 26 % og store budsjettutfordringer fremover.
- Det er lagt inn teoretiske rutekutt i økonomiplanen, men det er usikkert om de lar seg gjennomføre i praksis.
- Det pågår store investeringer i ladeinfrastruktur for å oppnå 100 % elbusser, og alle avtaler med grunneiere er signert.
- Vi har lagt inn flere rutekutt som tiltak for sparing i perioden 2026-29, men størrelsen på rutekutt for 2026-29 er foreløpig uavklart mtp Statsbudsjettet og den politiske prosessen i fylkeskommunen.
- Potensielle rutekutt vil skje etter vedtatte overordnede prinsipper for rutekutt.

ØKT: Deltok ikke under runden rundt bordet

EVENTUELT

- Kollektivkonferansen 2025 er i år slått sammen med InformNorden. Konferansen arrangeres i Oslo 28.-29. oktober. Les mer og meld deg på www.kollektivkonferansen.no
- Send gjerne fortløpende inn forslag til temaområder dere ønsker Økonomiforum bør fokusere på i 2025 til Elisabeth på elisabeth.helene.berge@kollektivtrafikk.no

Vel møtt til neste møte i Økonomiforum på Teams 21. oktober